

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Schismate

Longueval, Jacques

Lovanii, [1718]

Caput IX. De stabiliendo Patriariarchatu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64915)

CAPUT IX.

De stabiliendo Patriarchatu.

§. I.

Sine Schismate in Gallia stabiliri non potest Patriarcha, qui ab Apostolica Sedis jurisdictione sit exemptus.

Quoties S. Sedis auctoritate premuntur Novatores, quando aliud in promptu non habent, in hanc vocem erumpunt: Quid vetat Patriarcham institui in Gallia, qui non consulto Episcopo Romano de causis Religionis decernat? An non essemus Christiani, nisi jurisdictioni subjiceremur Papali? Christiani, fateor, essetis, sed non essetis Catholici: neque enim essetis in ovili Christi, qui oves suas S. Petro & Successoribus ejus pascendas commendavit.

Patriarcha, non solum sine auctoritate Pontificis, sed contra ipsius auctoritatem stabilitus, non esset nisi mercenarius, lupusque specie Pastoris larvatus, atque idolum in templo Nationi prevaricatrici expositum. Immo ne Patriarcha quidem foret, sed Antipapa potius, utpote qui Romano Pontifici par in omnibus statueretur.

Veteres Patriarchæ hac sola de causa legitimam habebant auctoritatem, quod intra Patriarchatus sui limites, quantum attinebat ad causas majores, Romani Pontificis jurisdictioni subjicerentur. Quin & tota, quæ polle-

pollebant, auctoritas, à S. Petri auctoritate, velut rivus à fonte, derivabatur; adeo ut quidquid præ ceteris Episcopis habebant excellens, id ei acceptum referre tenerentur. Multo post Christi mortem tempore, non nisi tres erant Patriarchales Ecclesiæ, Romana, Alexandrina, Antiochena. Sed teste Hincmaro, licet tribus principalibus Sedibus Episcopi tres præsideant, una tamen Sedes est Petri.

Hincm. in opusc. 55. capitulorum c. 16.

Rem dilucidius evolvit S. Gregorius magnus. Cum multi sint Apostoli, pro ipso tamen principatu sola Apostolorum Principis Sedes in auctoritate convaluit, quæ in tribus locis unius est.

t. 2. p. 377. edit Cramosianæ. Ad Eulogium Patriarch.

Ipse enim sublimavit Sedem, in qua etiam quiescere & vitam finire dignatus est. Ipse decoravit Sedem, in quam Evangelistam discipulum misit.

Alexand. vet. edit. 1. 6. ep. 37. novæ l. 7. ep. 40.

Ipse firmavit Sedem, in qua septem annis, quamvis discessurus sedit. Et S. Innocentius I. ad Alexandrum Patriarcham Antiochenum scribens, ait de Sede Antiochena: Quæ urbs

Tom. 2. Concil. Labb. p. 1269.

Roma Sedi non cederet, nisi quod illa in transitu meruit, ista susceptum apud se, consummatumque gaudet. Atque ita cum trium illarum Sedium sublimitas in sola Principis Apostolorum auctoritate fundata fuerit, nefas est similem hodie stabilire Sedem contra S. Petri auctoritatem, & Sede Apostolica invita.

Si jus haberet Gallia erigendi Sedem Patriarchalem, jus idem regnis ceteris absque dubio competeret. Si autem regnum aliud jus sibi illud arroget, particularibus ejusdem Regni Provinciis quo titulo denegabitur? Quod si concedatur, nonne actum erit de unitate Ecclesiæ? Nonne inconfutilis Christi tunica in plures scindetur partes quam

quam

quàm olim Prophetæ pallium, in qua scissura, regni Salomonis divisio significabatur? Nihil excogitari posset Ecclesiæ perniciosius. Marcus Antonius de Dominis, auctoritatis & Hierarchiæ Ecclesiasticæ infensissimus hostis, non faciliorem eas destruendi judicavit viam, quàm si crearentur Patriarchæ à Romana jurisdictione exempti. *Commodè, inquit, & opportunè posset tota Ecclesia Gallicana summum Primatem Lugdunensem plenè Patriarcham summum agnoscere: Hispania Toletanum: Anglia, Scotia & Hibernia Cantuariensem: Germania Moguntinum.*

Lib. 3. de
Rep.

Verùm, inquiunt, non obstaret novi Patriarchæ electio, quo minùs Primatus concederetur Romano Episcopo, & primarius censeretur Jesu Christi Vicarius. At qualis Primatus? Nempe solo titulo speciosus, re vacuus: qualem in Alexandrino Patriarcha agnoscebat Antiochenus; aut qualem etiam hodie in Romano Pontifice agnoscunt Schismatici Orientis. Quippe ipsum fatentur primarium esse Christi Vicarium; nec alia de causa Schismatici sunt, nisi quia post Photii separationem, Romani Pontificis jurisdictioni subjicere se noluerunt.

At cur sine S. Sedis auctoritate & consensu eligi non posset Patriarcha, modò is in causis majoribus Pontificis jurisdictioni foret subjectus? Verùm Patriarcham ejusmodi non cuperent Novatores, ac Galli Catholici multo minus; cum Romanus Pontifex verus sit eorum Patriarcha, ut jam monstrabimus.

§. II.

Pontifex praterquam quod sit Caput visibile totius Ecclesiae, est speciatim Patriarcha Occidentis.

Sola hæc veritas sufficit ad demonstrandum, quod sine Schismatis crimine novus institui nequeat Patriarcha. Quod autem Pontifex sit Occidentis Patriarcha, licet à solis Hæreticis negari possit, tamen sequentibus argumentis evincitur.

I. Speciali S. Sedis jurisdictioni subjectæ semper fuerunt Occidentis Ecclesiae, propterea quod ipsa sit Ecclesia Princeps & Mater, quæ ceteras omnes Jesu Christo peperit. Manifestum est, inquit S. Innocentius I. *In omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam atque Siciliam, insulasque interjacentes, nullum instituisse Ecclesias, nisi eos quos Petrus, aut ejus Successores constituerunt Sacerdotes.* Atqui ex Historia Ecclesiastica manifestum est, eas Provincias isti Patriarchæ fuisse subjectas, à quo recenter ad fidem fuerant conversæ.

Innoc. I.
ep. ad Decent. Eugub. t. 2.
Concil. Labbean.
p. 1245.

2. Pontifices in universo Occidente, ac præsertim in Gallia, omni jure Patriarchatui annexo quovis tempore constanter sunt usi. Nam Metropolitanas Ecclesias instituerunt, crexerunt Episcopatus, de electionibus judicarunt: Vicarios quoque Apostolicos nominarunt, qui S. Sedis nomine commissum sibi munus exercuerunt. Hæc omnium temporum possessio, quâ gavisi sunt Pontifices, evidens est juris eorum probatio.

3. Sancti Patres & Concilia asseruere, universum Occidentem Romano Patriarchatui

G

fuisse

Ad Mar-
cum Pres-
byterum
ep. 77. vet.
edit.

fuisse subjectum. S. Hieronymus, *Hereticum me cum Occidente, hereticum cum Ægypto, hoc est cum Damaso (Romano) Petroque (Alexandrino) condemnent.* Quibus verbis S. Doctor significat, Damasum Papam Romanum talem habuisse jurisdictionem in Occidentem, qualem in Ægyptum habuit Petrus Episcopus Alexandrinus.

Lib. 1.
contra Ju-
lian. c. 4.

S. Augustinus postquam Julianum pressit testimoniis Cypriani pro Africa, Olympii pro Hispania, Irenæi, Reticii, & Hilarii pro Gallia, Ambrosii pro Italia; subjungit: *An ideo contemnendos putas, quia Occidentalis Ecclesia sunt omnes? . . . Puto eam tibi partem orbis sufficere debere, in qua primum Apostolorum suorum voluit Dominus gloriosissimo Martyrio coronare. Cui Ecclesie Præsidentem B. Innocentium si audire voluisses, jam tunc periculosam juventutem tuam Pelagianis laqueis exuisses.* Itaque, juxta S. Augustinum, S. Innocentius Papa speciatim præsidebat universæ Occidentis Ecclesie, quæ per omnes Provincias, in quibus Sedes suas habebant citati ab eo Doctores Sancti, dispersa erat.

Bas. ep. 10.

S. Basilius Romanum Pontificem vocat Occidentalium Coryphæum. Justinianus Imperator in quinque Patriarchatus Orbem Christianum dispersiens, Romano Episcopo universum Occidentem adscribit. *Omnes, inquit, totius orbis Patriarche, tam Roma occidentalis, quam hujus regie urbis (Constantinopolis) & Alexandria, & Theopolis (Antiochia) & Hierosolymorum, & omnes sub iis constituti religiosissimi Episcopi, uno ore Apostolicam fidem & traditionem prædicant.* Non est opus monere, *Hesperiam*, quam Justinianus vocat, significare Occidentem: quippe quæ ab *Hespero* stella Occidentis nomen sortitur. Con-

Novell.
109.

Concilium Nicænum ait, *Mos antiquus perdu-* Can. 6.
ret in Ægypto, vel Libya & Pentapoli, ut Alexandri-
nus Episcopus horum omnium habeat potestatem,
quoniam quidem & Episcopo Romano parilis mos est.

4. Schismatici Græci, quamquam ipso-
rum intererat restringere auctoritatem Pa-
palem, fatentur nihilominus, Patriarcha-
tum Romanum per universum Occidentem
extendi. Nilus Archiepiscopus Theffaloni-
censis testatur, datum esse Episcopo Ro-
mano, ut præsit omnibus occidentalibus. De Prima-
Barlaam & Zonaras Monachi jus idem Pon- tu Papa.
tifici tribuunt: estque res hæc tam manifesta, Jacobus
ut ne eam quidem Jacobus I. Angliæ Rex in- Rex in
ficiatus, Romanum Pontificem Occidentis Apolog.
Patriarcham agnoscat. Scio, inquit Patriarchas pro ju-
in Ecclesia primitiva extitisse; sed & inter illos de rati. fide-
principatu magna contentione certatum est: quod si litatis.
in eo quaestio adhuc verteretur, meo libens suffragio
primum locum Episcopo Romano deferrem: ego Occi-
dentalis Rex Occidentali Patriarcha adhererem.

§. III.

*A Patriarchatu in Gallia erigendo
semper Galli abhorruerunt.*

Quantumcumque ferventia inter Galliæ
Reges & Pontifices orta fuerint dissidia,
nunquam Regibus subiit cogitatio, ut se in-
stitutione Patriarchatûs, S. Sedis jurisdic-
tioni subducerent. Quod argumento est, eos
id facinus constanter exhorruisse. E converso
quoties in solam rei hujus tentandæ suspicio-
nem venerunt, id graviter molestèque tulerunt,
velut Nationi suæ summè injuriosum.
Neque aliam ob causam Optatus Gallus om-
nium

nium regni Ordinum indignationem incurrit, nisi quòd Galliam, institutione Patriarchatus, de meditato Schismate accusaret. Hunc libellum damnavit Curia velut seditiosum, *natumque scindere unitatem Pontificem inter & Regem, S. Sedi semper devotissimum, quales & sunt subditi, exemplum ejus secuti.*

Manda-
tum Par-
lamenti
23 Martii
1640.

Anno
1640.

Concilium Provinciale Parisiis celebratum damnavit eundem libellum uti Gallis omnibus injuriosum ob motam Schismatis suspicionem: *cujus per Dei gratiam, inquit Prælati, ne umbram quidem nos inter reperias.* Huic Censuræ, quotquot tum erant Parisiis, Episcopi subscripsere. Mirum est porro, inter recenter edita Cleri monumenta non reperiri Censuram hanc; tametsi illic reperiat quædam Inquisitionis Censura lata in Scriptum quoddam contra *Optatum Gallum*, quod fuerat in Galliæ vindicationem promulgatum.

De con-
sensu Hie-
rarchæ &
Mo. ar-
chæ p. 104
de som-
nio Pa-
triar. ha-
tus.

Habertus, postmodum Vabrensis Episcopus, *Optati* de meditato à Gallis Patriarchatu deliria refutans, ait: *Novum quidem ac insolens, cunctisque retrò Ecclesiæ atatibus inauditum, aliquem à Pontificis Romani potestate & communione secessisse, & contrariam illius Cathedræ Sedem erexisse sub nomine Patriarchæ, qui antea Patriarcha non esset. . . . Ex illis sublimioribus Patriarchis multi in Romanum Pontificem, Episcopum Patriarcharum insultaverunt. . . . In Occidente verò quis unquam Episcoporum adversus Romani Pontificis Auctoritatem Patriarchæ nomen assumpsit? Potestatem usurpavit?*

Soli ergò Schismatici inter dogmata Liberatum Ecclesiæ Gallicanæ recensere possunt, quòd *Patriarcha stabiliri possit in Gallia, si Regi Papa non placeat.* Sed à quo tandem Patriarcha

cha

cha ille dignitatem auctoritatemque ceteris Episcopis superiorem acciperet? A Galliae Prælati? At nemo dat quod non habet: præterquam quòd Prælati in præjudicium & gravamen Successorum suorum statuere nihil possint. An ergo ab ipso Rege? At nullus verè Catholicus Rex jus sibi arrogat novam stabiliendi potestatem spiritualem: Et quo demùm titulo jus sibi Patriarchatum instituendi arrogaret Galliae Rex, qui ne novum quidem Episcopatum erigere potest sine S. Sedis auctoritate?

Cum Childebertus Episcopatum Meloduni erigere meditaretur, Leo Archiepiscopus Senonensis ipsi significavit id esse Sacris Canonibus contrarium. Monitioni Princeps acquievit. Sigebertus longiùs progressus, Episcopum Castelloduni re ipsa ordinari jufferat: sed Concilium Parisiense facti irregularitatem ipsi exposuit tantâ efficaciam, ut mox extinctus fuerit Episcopatus ille novus.

Verùm etsi Magistratus nonnulli non tantum à Patriarchatu abhorrent, quantum abhorrent re ipsâ; quisquamne sibi adeo blandiri posset, ut crederet consensuros Galliae Episcopos? Ne quid dicam de sensu quem ipsis inspirat religio; an non illis & dulcius est & gloriosius, S. Sedi immediatè submitti? Si enim novo Patriarchæ sic subessent, ut non propterea ab ea, quam jam debent Apostolica Sedi, obedientiam eximerentur; antiquo jugo adderetur novum. Sin autem, valedicto Pontifice, soli parèrent Patriarchæ, nec jam Catholici essent, nec fortis etiam melioris; cum idem obedientiæ jugum, mutato dumtaxat Superiore, subirent.

Non est inutile hoc loco observare, si stabilito Patriarchatu pristina maneret Pontificis in Gallos jurisdiction, nihil profuturum Patriarcham Novatorum intento. Si autem subtrahant se Pontificis jurisdictioni, Religio everitur Catholica: & in hoc systemate non Patriarchatus solum, sed etiam Episcopatus esset inutilis, brevique interiturus. Eruditus quidam Calvinista animo sincero professus est, *si talis crearetur Patriarcha, consequenter necessarium fore, ut hi penes quos stat regimen, novam in regnum ipsum introducant Religionem.*

Bayle.
Nova de
Republ.
litteraria.
Julius an.
1685. p.
712.

§. IV.

*De dissolvendo pacto, seu ut vocant,
Concordato.*

Quemadmodum Pactum initum inter Leonem X. & Franciscum I. vinculum est quo Galliae reges Sedi Apostolicae arctissime colligantur, ita qui in Schisma propendent, de hoc dissolvendo mussitant. Dissolutione Pacti viam sterni existimant ad Patriarchatum, aut saltem multum sibi emolumentum obventurum imaginantur. Quapropter verbo rem hanc attingere visum est, ut quo fine haec quidam subdole machinentur appareat.

Non est hic locus ostendendi Pacti aequitatem, commoda quae regno procuravit, & quae cavet mala. Notasse sufficiat, eos qui id solvi cuperent, non minus malum in Regem quam in Pontificem animum prode-
re. Conantur enim pretiosissimam Regali coronae gemmam surripere.

Enim-

Enimvero jus Regis Galliae præcellentissimum est, ut ad omnes Regni Episcopatus & Abbatias promovendos nominet. Hac ratione omnium est moderator ac distributor gratiarum; Nobilitati merenti consulit, Clerum sibi devincit, nihil metuit de fidelitate populorum. Atqui hoc jus Principi ex Pacto illo seu Concordato acquisitum est: quo si privetur, nulli gratiam conferre Rex poterit; cum omnia fere tam belli, quam Curiae munia sint venalia. Interea nec absolute potens est Princeps, nec cordibus subditorum dominatur, nisi liberarum obtineat arbitrium gratiarum.

2. His non obstantibus, si qui forent animo tam obfirmato, ut Pactum illud irritari solvique vellent; an saltem id fieri posset sub Rege minorenni? Præsertim cum tanta auctoritate conceptum firmatumque sit, quanta ad stabiliendam legem requiritur. Pontificis, Concilii generalis, Regis, supremarum Curiarum intervênit auctoritas, fâteturque Gerbasius, *in legem municipalem transisse.*

Gerbas. de
Causis
majorib.

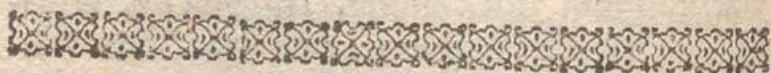
Sanctionem Pragmaticam, Regiâ, Pontificiâ, & generalis Concilii auctoritate dudum abrogatam, revocari quidam restituique in integrum desiderant. De hac Ludovicus XI. ad Pium II. Pontificem scribens, fâtetur, *in seditione, & Schismatis tempore, atque per seditionem, sectionis à tua Sede figuram, natam esse. . . ab inferioribus Prelatis latam, quomodo, ut Scriptura loquitur, si elevetur Virga contra levantem se.* Mirum est valde quod de hac reducenda publicis Thesibus disputetur. Fateor hanc Sanctionem quibusdam Universitatum membris sperantibus ad pingua

Inter acta
Concil.
Lateran.
Sess. 4.

maximèque honorifica beneficia viâ electionis assumi, opportunam commodamque futuram: sed an hac ratione, nobilitatis, regni, Regisque ipsius honori utilitatique consulere-
retur?

Thomaf.
fin. tom. 3.
de Benef.
l. 1. c. 43.
n. 17.
Fevret l. 2
de Abus.

Quantum ad Pragmaticam attinet, quæ S. Ludovico tribuitur, eam non genuinam, sed supposititiam esse demonstravit Thomafinus: nec Juri Pontificio quidquam officere Fevretius fatetur.

C A P U T X.

De Appellatione à Pontifice ad futurum Concilium.

§ I.

Omnis à Pontifice ad futurum Concilium in materia doctrina appellatio viam sternit ad Schisma.

Appellatio ad futurum Concilium est veluti gradus Novatorum ultimus quo ab Ecclesia discedunt: suntque postremæ insidiæ, quibus animi ad Schisma pelliciuntur. Hoc ut cuivis reddatur palpabile, tantum opus est sequentibus reflexionibus.

1. Appellatio ad futurum Concilium, est formalis Ecclesiæ ipsius contemptus. Nam ut Canonica foret hæc appellatio, non satis esset quòd non sit infallibilis Pontifex; sed oporteret præterea Ecclesiam non synodaliter congregatam non esse infallibilem. Si enim Ecclesia non congregata in materia fi-
dei